

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผล
ของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี*
THE INSTRUCTIONAL LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS
AFFECTING THE EFFECTIVENESS OF SCHOOL UNDER PATHUMTHANI
PROVINCE LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATIONS

จิราภรณ์ ปินะสา¹ และ อัจศรา ประเสริฐสิน²

Jiraporn Pinasa¹ and Ujsara Prasertsin²

¹⁻²มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

¹⁻²North Bangkok University, Thailand

Corresponding Author's Email: jiraporn.pina@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร 2. ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา 3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา 4. ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) และการสุ่มอย่างง่าย(Random sampling) ได้จำนวน 261 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนค่า 5 อันดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง .80 – 1 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) .938 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและวิเคราะห์ตัวแปรพหุคูณที่สามารถพยากรณ์ โดยใช้สถิติการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย พบว่า (1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.44, S.D.= 0.369) (2) ประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.42, S.D.= .387) (3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาพบว่าในภาพรวมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับสูงมาก (r =.845) โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (4) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณด้วยวิธี

* Received 26 March 2026; Revised 31 March 2026; Accepted 31 March 2026

Stepwise พบว่า มีปัจจัย 3 ด้าน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อค้นพบชี้ให้เห็นว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการโดยเฉพาะการกำหนดทิศทางองค์กรที่ชัดเจนมีความสำคัญต่อความสำเร็จของสถานศึกษา เนื่องจากช่วยสร้างความเข้าใจร่วมกันในหมู่บุคลากร และส่งเสริมให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้การบริหารจัดการด้านการศึกษามีความเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร, ประสิทธิผลของสถานศึกษา

Abstract

This study aimed to: (1) examine the level of instructional leadership among school administrators; (2) investigate the level of school effectiveness; (3) analyze the relationship between instructional leadership and school effectiveness; and (4) identify the dimensions of instructional leadership that significantly influence school effectiveness under the Local Administrative Organizations in Pathum Thani Province. The sample comprised 261 school administrators and teachers, selected through stratified random sampling and simple random sampling techniques. The research instrument was a five-point Likert-scale questionnaire with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) ranging from .80 to 1.00 and a reliability coefficient of .938, indicating high internal consistency. Data were analyzed using descriptive statistics, including mean and standard deviation, as well as inferential statistics, namely Pearson's correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis.

The results indicated that (1) Instructional leadership of school administrators was at a high level overall ($\bar{X}=4.44, S.D.=0.369$), (2) School effectiveness was at a high level overall ($\bar{X}=4.42, S.D.=.387$), (3) Instructional leadership showed a strong positive relationship with school effectiveness ($r=.845, p<.01$), (4) Three dimensions of instructional leadership significantly predicted school effectiveness at the .01 level of statistical significance.

The findings indicate that instructional leadership, particularly the establishment of a clear organizational direction, plays a crucial role in the success of schools. This is because it fosters a shared understanding among personnel and promotes alignment in operational practices. Consequently,

educational management becomes more systematic and efficient, ultimately contributing to enhanced school effectiveness.

Keywords: Instructional Leadership, School Effectiveness

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และเป็นรากฐานของการพัฒนาประเทศในระยะยาว ระบบการศึกษาที่มีคุณภาพสามารถเสริมสร้างความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้สามารถปรับตัวและดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในบริบทของศตวรรษที่ 21 ที่ให้ความสำคัญกับสมรรถนะของผู้เรียน ทั้งด้านการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี ดังนั้นภาครัฐจึงกำหนดนโยบายและทิศทางการจัดการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนและพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาของประเทศให้มีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

ในระดับสถานศึกษา ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางและขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะบทบาทด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการกำหนดวิสัยทัศน์ทางการศึกษา การส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู การนิเทศกำกับติดตามการสอน และการสร้างบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ภาวะผู้นำทางวิชาการจึงถือเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (Hallinger, Liu, & Piyaman, 2022)

งานวิจัยในระดับนานาชาติยังชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนที่มีผู้บริหารซึ่งให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการสามารถสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาในระยะยาว โดยประสิทธิภาพของสถานศึกษามักสะท้อนผ่านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้ ความสามารถขององค์กรในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และความพึงพอใจในการทำงานของบุคลากรในโรงเรียน (Javornik & Mirazchiyski, 2023)

อย่างไรก็ตาม รายงานการประเมินคุณภาพการศึกษาในหลายพื้นที่ของประเทศไทยยังสะท้อนให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในบางรายวิชายังคงอยู่ในระดับที่ต้องได้รับการพัฒนา โดยเฉพาะในด้านการคิดวิเคราะห์ การอ่าน และทักษะทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการทางวิชาการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แม้ว่าจะมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทของประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง แต่การศึกษาที่มุ่งเน้นความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทาง

วิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีจำนวนจำกัด โดยเฉพาะในบริบทของจังหวัดปทุมธานี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้สถานศึกษาต้องเผชิญกับความท้าทายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการทางวิชาการของสถานศึกษา และยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี
- เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2568 จำนวน 12 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 745 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 261 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 9 คน และครูผู้สอน 252 คน

การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยจำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่ง และดำเนินการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรอย่างเหมาะสม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check-list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (5-point Likert scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดระดับการวัดตามแนวคิดของ Likert และเกณฑ์การแปลผลตามแนวทางของนักวิชาการทางการศึกษา

2.2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดและนิยามตัวแปร

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. เสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษา

4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 0.5 – 1.00 และคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า $IOC \geq 0.5$

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

7. วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.938 ซึ่งอยู่ในระดับสูง

8. ปรับปรุงแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ประสานงานกับสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.3 ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ให้โรงเรียน (Google Form) ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3.4 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 261 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.5 ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลจากแบบสอบถามแต่ละฉบับ

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดโรงเรียน โดยใช้การแจกแจงหาความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

4.3 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการและระดับของประสิทธิผลของสถานศึกษาด้วยค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย (อัสตรา ประเสริฐสิน, 2564) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาด้วยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) โดยมีเกณฑ์การแปลผลค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Bartz, 1999, อ้างถึงใน รัตนะ บัวสนธ์, 2560) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.81 หรือสูงกว่า หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.61 – 0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.41 – 0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.21 – 0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.20 หรือต่ำกว่า หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก

4.5 วิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดปทุมธานีด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามของสถานศึกษา

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และ ขนาดของสถานศึกษา

ข้อมูล	จำนวนคน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	67	25.67
1.2 หญิง	194	74.33
รวม	261	100.00
2. ตำแหน่ง		
2.1 ผู้บริหาร	9	3.45
2.2 ครูผู้สอน	252	96.55
รวม	261	100.00
3.ระดับการศึกษา		
3.1 ปริญญาตรี	211	80.84
3.2 ปริญญาโท	49	18.77
3.3 ปริญญาเอก	1	0.38
รวม	261	100.00
4.ประสบการณ์ทำงาน		
4.1 ต่ำกว่า 5 ปี	102	39.08
4.2 ตั้งแต่ 5 - 10 ปี	83	31.80
4.3 ตั้งแต่ 11 – 15 ปี	37	14.18
4.4 ตั้งแต่ 15 ขึ้นไป	39	14.94

รวม	261	100.00
5. ขนาดของสถานศึกษา		
5.1 โรงเรียนขนาดกลางที่มีนักเรียน 120 –	92	35.25
5.2 โรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีนักเรียน 720 –	36	13.79
5.3 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษที่มีนักเรียน	133	50.96
รวม	261	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 74.33 และเป็นเพศชายจำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 25.67 ส่วนใหญ่ครูผู้สอน 252 คน เป็นคิดเป็นร้อยละ 96.55 และมีผู้บริหาร จำนวน 9 คน เป็นคิดเป็นร้อยละ 3.45 ส่วนใหญ่ศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 211 คน คิดเป็นร้อยละ 80.84 ระดับปริญญาโท จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 18.77 และระดับปริญญาเอก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.38 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 39.08 มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 5-10 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 31.80 ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 39 คน และ ตั้งแต่ 11-15 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 14.18 อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมากที่สุด มีจำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 50.96 รองลงมาคือโรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 35.25 และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 13.79 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1. กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน (x1)	4.42	0.426	มาก	3
2. การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน (x2)	4.42	0.457	มาก	4
3. การจัดการหลักสูตรและการสอน (x3)	4.48	0.368	มาก	1
4. การนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล	4.44	0.433	มาก	2
รวม	4.44	0.369	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$, S.D.= 0.369)เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการหลักสูตรและการสอน(x3) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.48$, S.D.= 0.368) รองลงมา คือ การนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล (x4) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$, S.D.= 0.433) และข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุดคือ การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน(x2) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$,S.D.= 0.457) ตามลำดับ

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น(y1)	4.4 3	.416	มาก	3
2. การพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก	4.4	.441	มาก	4
3. ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา(y3)	4.4 5	.375	มาก	1
4. ความพึงพอใจในการทำงานของครู(y4)	4.3	.491	มาก	5
5.ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาให้มีความก้าวหน้า(y5)	4.4 5	.391	มาก	2
รวม	4.4	.387	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$,S.D.= .387) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา(y3) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$, S.D.= .375) รองลงมา คือ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาให้มีความก้าวหน้า(y5) มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$,S.D.= .391) และข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุดคือ ความพึงพอใจในการทำงานของครู มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$,S.D.= .491) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา

ตาราง 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา

	X1	X2	X3	X4	X	Y
X1	1.000					
X2	.629**	1.000				
X3	.592**	.704**	1.000			
X4	.607**	.815**	.769**	1.000		
X	.810**	.907**	.865**	.914**	1.000	
Y	.825**	.750**	.679**	.708**	.849**	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 4 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับสูง ($r_{XY} = .849$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีรายละเอียดดังนี้

1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจของโรงเรียน(x1) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับสูงมาก ($r = .825^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2 การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน (x2) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับสูง ($r = .750^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3 การจัดการหลักสูตรและการสอน (x3) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับสูง ($r = .679^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.4 การนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล (x4) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับสูง ($r = .708^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.5 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา (xt) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับสูงมาก ($r = .849^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา

ตาราง 5 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis: MRA) ด้วยวิธี Stepwise

ตัวแปร	ภาวะผู้นำทางวิชาการที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา				
	B	SE	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	.416	.146		2.854	.005
X1	.499	.036	.550	14.000	.001
X2	.260	.038	.307	6.890	.001
X3	.145	.045	.138	3.204	.002
R = .882 ^c Adjusted R2 = .775 SE(est.) = 0.397 F = 299.968 Sig = .001					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 ผลของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Stepwise พบว่า ตัวพยากรณ์ทั้ง 3 ตัว ประกอบด้วย ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน (X1) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน (X2) และด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน (X3) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .775 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์ชุดนี้ร่วมกันสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 77.50 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ 0.397

โดยตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลของสถานศึกษา มีทั้งหมด 3 ตัวแปร เรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน (X1) ($\beta = .550$) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน (X2) ($\beta = .307$) และด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน (X3) ($\beta = .138$) ซึ่งตัวแปรพยากรณ์ที่ดีทั้ง 3 ตัวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังนั้น จึงสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาในรูปคะแนนดิบและรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 0.416 + 0.499X_1 + 0.260X_2 + 0.145X_3$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$ZY = 0.550X_1 + 0.307X_2 + 0.138X_3$$

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญที่พบมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อ

พิจารณาในรายองค์ประกอบพบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน รองลงมาคือกรณีพิเศษ กำกับติดตามและประเมินผล และการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน ข้อค้นพบดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนงานด้านวิชาการ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูและการยกระดับคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการกิจหลักของสถานศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ให้เป็นไปตามมาตรฐานทางการศึกษา การส่งเสริมให้ครูสามารถออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงเป็นบทบาทที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผู้บริหารยังมีหน้าที่ในการกำหนดทิศทางขององค์กรและสร้างความเข้าใจร่วมกันในหมู่บุคลากร การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนช่วยให้การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เกิดความร่วมมือและความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Hallinger, Liu และ Piyaman (2022) ที่ระบุว่าภาวะผู้นำทางวิชาการมีบทบาทสำคัญต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรวรรณ เสาวคนธ์ (2565) ที่พบว่าระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับสูงโดยภาพรวม และเมื่อพิจารณาในราย

ด้านพบว่าทุกองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่โดดเด่นที่สุด ได้แก่ ความสามารถในการจัดการปัญหาภายในสถานศึกษา รองลงมาคือความสามารถในการพัฒนาและปรับตัวขององค์กร และความสามารถในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ข้อค้นพบดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะการบริหารของสถานศึกษาที่มีความคล่องตัวและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เนื่องจากโครงสร้างการบริหารในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความใกล้ชิดกับชุมชน ส่งผลให้สามารถรับรู้ปัญหา วิเคราะห์สถานการณ์ และกำหนดแนวทางแก้ไขได้อย่างรวดเร็วและเหมาะสม จึงทำให้ด้านการจัดการปัญหาภายในองค์กรมีระดับสูงที่สุด นอกจากนี้ สถานศึกษายังแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการปรับปรุงหลักสูตร การยกระดับกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการบริหารและการเรียนการสอน ซึ่งสะท้อนถึง

ความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคมและนโยบายการศึกษาในปัจจุบัน อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการติดตามผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและการส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรวรรณ เสาวคนธ์ (2565) และศิญาภรณ์ พงษ์พิบูล (2564) ที่รายงานว่าประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนถึงบทบาทของการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของ

สถานศึกษา พบว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .849, p < .01$) แสดงให้เห็นว่าการมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็งของผู้บริหารมีส่วนสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยรวม ข้อค้นพบดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางทางวิชาการ การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู และการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สามารถส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนได้ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ควบคู่กับการสร้างความพึงพอใจในการทำงานของครู และเพิ่มขีดความสามารถของสถานศึกษาในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง รวมถึงการจัดการปัญหาภายในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับงานวิจัยในประเทศที่พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญ (ปวีณา คำมูล, 2561; สิเรมอร ทองสมนึก, 2562) และยังสอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศที่ระบุว่าผู้บริหารที่มุ่งเน้นบทบาทด้านวิชาการ เช่น การกำหนดวิสัยทัศน์ การบริหารหลักสูตร การนิเทศติดตาม และการสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เหมาะสม สามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จและความยั่งยืนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Cavazos, 1999; Lunenburg & Ornstein, 2004)

4. ผลการวิเคราะห์พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 3 ด้าน

สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 77.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงสุดคือการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียน รองลงมาคือการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน ข้อค้นพบดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การกำหนดทิศทางองค์กรที่ชัดเจนมีความสำคัญต่อความสำเร็จของสถานศึกษา เนื่องจากช่วยสร้างความเข้าใจร่วมกันในหมู่บุคลากร และส่งเสริมให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่งผลให้การบริหารจัดการด้านการศึกษาเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกัน การพัฒนาบรรยากาศทางวิชาการภายในโรงเรียนมีบทบาทสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ ทั้งในด้านการสนับสนุนการพัฒนาครู การส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญ และการเปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่ช่วยเสริมสร้างผลลัพธ์ทางการศึกษาของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สำหรับด้านการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน แม้จะมีค่าน้ำหนักน้อยกว่าด้านอื่น แต่ยังคงมีบทบาทสำคัญต่อผลลัพธ์ของสถานศึกษา โดยเฉพาะในด้านการวางแผนหลักสูตร การกำกับติดตามกระบวนการเรียนรู้ และการประเมินผลอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นกลไกที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพของผู้เรียน นอกจากนี้ การที่ตัวแปรทั้งสามด้านสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลได้ในระดับสูง ยังแสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการมีลักษณะเป็นกระบวนการแบบบูรณาการ กล่าวคือครอบคลุมทั้งการกำหนดทิศทางองค์กร การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการกำกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกัน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้สถานศึกษาบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษานี้ สอดรับกับ งานวิจัยของ นิศรา มุลวรรณ (2561) ที่รายงานว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสามารถร่วมกันอธิบายประสิทธิผลของสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญ และยังเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับ แนวคิดจากงานวิจัยต่างประเทศที่ระบุว่าผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับบทบาทด้านวิชาการสามารถขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาและนำไปสู่ความสำเร็จขององค์กรการศึกษาได้อย่างยั่งยืน (Cavazos, 1999; Lunenburg & Ornstein, 2004)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษา ดังนี้

1.1 จากการวิจัยพบว่า ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการมีระดับต่ำที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาและสร้างสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง การส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 ในด้านประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูมีระดับต่ำ

กว่าด้านอื่น จึงควรให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพชีวิตในการทำงานของครู โดยอาจดำเนินการผ่านการเสริมสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจ การพัฒนาบรรยากาศการทำงานที่ส่งเสริมความร่วมมือ การลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอน รวมถึงการเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้านวิชาการและการบริหารจัดการ ทั้งนี้ การสร้างความผูกพันต่อองค์กรจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้และประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวม

1.3 จากผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาในระดับสูง อย่างไรก็ตาม ด้านการจัดการหลักสูตรและการสอนมีค่าสัมพัทธ์ต่ำกว่าด้านอื่น ดังนั้น ผู้บริหารควรพัฒนาศักยภาพด้านการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร การวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด ตลอดจนการใช้ข้อมูลสารสนเทศด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ ควรส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ และการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.4 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ชี้ให้เห็นว่าด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผล มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น แสดงให้เห็นถึงโอกาสในการพัฒนา ผู้บริหารจึงควรปรับปรุงระบบการนิเทศภายในให้มีลักษณะเชิงพัฒนา โดยเน้นการให้คำปรึกษา การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน และการร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ มากกว่าการควบคุมตรวจสอบเพียงอย่างเดียว อีกทั้งควรกำหนดแผนการนิเทศที่ชัดเจน ใช้เครื่องมือประเมินที่มีมาตรฐาน และนำผลการนิเทศไปใช้ในการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยหรือตัวแปรอื่นที่อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาเพิ่มเติม เช่น วัฒนธรรมองค์กร โรงเรียนแห่งการเรียนรู้ หรือแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู เพื่อให้สามารถอธิบายประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ครอบคลุมและชัดเจนยิ่งขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ หรือการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับบทบาทของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.
- กิ่งแก้ว เกื้อหนองขุน. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย.
- จิรวรรณ เสาวคนธ์. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2564). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: อมรการพิมพ์.

- นิชานันท์ ราวัน. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนสามโคก สังกัดองค์กรปกครองส่วนจังหวัดปทุมธานี. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- นิศรา มุลวรรณ. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏ.
- ปวีณา คำมูล. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการและวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2560). วิจัยเชิงผสมผสานทางการศึกษา (Mixed Methods Research). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศัญญาภรณ์ พงษ์พิบูล. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สิริเมธ ทองสนธิ์. (2562). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : บริษัท พรินทติ้งกราฟฟิค จำกัด
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี. (2565). รายงานผลการจัดการศึกษาจังหวัดปทุมธานี. ปทุมธานี: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี.
- อัสรา ประเสริฐสิน. (2564). เครื่องมือการวิจัยทางการศึกษาและสังคมศาสตร์ Research Instruments in Education and Social Sciences. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Cavazos, J.M. (1999). The instructional leadership of high school principals in successful his pania majority high school. (Ph.D.Dissertation, Factory of Graduate school. The University of Texas at Austin)
- Hallinger, P., Liu, S., & Piyaman, P. (2022). Instructional leadership and school effectiveness: A review of empirical evidence. Educational Management Administration & Leadership, 50(6), 987–1005.

- Javornik, Š., & Mirazchiyski, E. (2023). School effectiveness and educational outcomes: Evidence from international large-scale assessments. *Educational Research Review*, 38, 100485.
- Luneburg, F.C. and Ornstein, A.C. (2004). *Education Administration: Concept and practices* (4th ed.). Belmont: Thomson Learning.
- Yamane, Taro. (1967). *Statistics: An Introductory Analysis*. New York: Harper and Row.